

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз ОК 14/2018
14.06.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Радослава Петровића, Мирољуба Томића и Соње Павловић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Радована Галетина и др., због кривичног дела удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 5. у вези става 4. у вези става 2. Кривичног законика и др., одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног Радована Галетина, адвоката Борислава Борковића, браниоца окривљеног Рашка Мијаиловића, адвоката Жељка Грбовића и браниоца окривљеног Рајка Пантелинца, адвоката Владимира Христовића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебног одељења К По1 103/2015 од 14.03.2016. године и Апелационог суда у Београду, Посебног одељења Кж1 По1 4/17 од 06.09.2017. године, на седници већа одржаној дана 14.06.2018. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈАЈУ СЕ захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених Радована Галетина и Рашка Мијаиловића, као основани, УКИДА пресуда Апелационог суда у Београду, Посебног одељења Кж1 По1 4/17 од 06.09.2017. године и предмет враћа Апелационом суду у Београду, Посебном одељењу на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Посебног одељења К По1 103/2015 од 14.03.2016. године и то ставом I изреке, окривљени Рајко Пантелинац, Рашко Мијаиловић, Радован Галетин и Перо Ђурић, оглашени су кривим за кривично дело удруживање ради вршења кривичних дела и то окривљени Рајко Пантелинац из члана 346. став 5. у вези става 2. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од осам година, а окривљени Рашко Мијаиловић, Радован Галетин и Перо Ђурић из члана 346. став 5. у вези става 4. и става 2. КЗ за које су им утврђене казне затвора и то: окривљеном Радовану Галетину, казна затвора у трајању од три године и шест месеци, окривљеном Рашку Мијаиловићу, казна затвора у трајању од три године и шест месеци и окривљеном Пери Ђурићу, казна затвора у трајању од две године. Ставом II изреке првостепене пресуде окривљени Рајко Пантелинац, Рашко Мијаиловић и Радован Галетин, оглашени су кривим због кривичног дела тешко убиство у покушају у саизвршилаштву из члана 114. став 1. тач. 3. и 5. у вези члана 30. и члана 33. КЗ, за које дело је окривљеном Рајку Пантелинцу утврђена казна затвора у трајању од десет година, а окривљенима Радовану Галетину и Рашку

Мијаиловићу казне затвора у трајању од по осам година. Ставом III изреке првостепене пресуде, окривљени Рашко Мијаиловић, оглашен је кривим због кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и стављање у промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1.КЗ, за које кривично дело је утврђена казна затвора у трајању од једне године и новчана казна у износу од 100.000,00 динара, а окривљени Рајко Пантелинац је оглашен кривим због кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од једне године и шест месеци, те је окривљеном Радовану Галетину узета као утврђена казна затвора у трајању од две године на коју је осуђен пресудом Вишег суда у Београду, Посебног одељења К По1 90/12 од 04.04.2014. године, која пресуда је у односу на њега преиначена само у погледу одлуке о казни, пресудом Апелационог суда у Београду, Посебног одељења Кж1 По1 6/15 од 21.05.2015. године, након чега је првостепени суд окривљене осудио и то: окривљеног Рајка Пантелинца, на јединствену казну затвора у трајању од 11 година и шест месеци, окривљеног Радована Галетина на јединствену казну затвора у трајању од 10 година, окривљеног Рашка Мијаиловића на јединствену казну затвора у трајању од 9 година и шест месеци и новчану казну у износу од 100.000,00 динара, коју је окривљени дужан да плати у року од три месеца од дана правноснажности пресуде, те је одређено да ће суд уколико окривљени не плати наведену новчану казну у наведеном року, исту заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара одредити један дан казне затвора и окривљеног Перу Ђурића на казну затвора у трајању од две године. Окривљенима је на основу члана 63. КЗ, у изречене казне затвора урачунато време проведено у притвору као и друго лишење слободе у вези са кривичним делом, а окривљеном Рајку Пантелинцу и време проведено на издржавању мере забране напуштања стана, те окривљеном Радовану Галетину сходно одредби члана 62. став 1. КЗ и време проведено на издржавању казне затвора по пресуди Вишег суда у Београду, Посебног одељења К По1 90/12 од 04.04.2014. године, која је у односу на њега преиначена само у погледу одлуке о казни пресудом Апелационог суда у Београду, Посебног одељења Кж1 По1 6/15 од 21.05.2015. године и то: окривљеном Рајку Пантелинцу од 31.05.2012. до 14.03.2016. године и од 14.03.2016. године па до упућивања окривљеног у установу за издржавање казне, али најдуже док не истекне време изречене казне у првостепеној пресуди, окривљеном Радовану Галетину од 30.05.2012. године до 03.04.2013. године и од 10.09.2015. године па надаље, окривљеном Рашку Мијаиловићу од 30.05.2012. године до 04.04.2014. године и окривљеном Пери Ђурићу од 30.05.2012. године до 30.11.2012. године. На основу члана 261. и 264. ЗКП, окривљени Рајко Пантелинац, Радован Галетин, Рашко Мијаиловић и Перо Ђурић, су обавезани да суду на име трошкова кривичног поступка плате и то: окривљени Рајко Пантелинац износ од 1.144.960,00 динара, окривљени Радован Галетин износ од 888.706,00 динара, окривљени Рашко Мијаиловић износ од 1.049.870,00 динара и окривљени Перо Ђурић износ од 239.220,00 динара, као и да окривљени суду на име паушала плате износ од по 20.000,00 динара, а све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења. На основу члана 348. став 5. КЗ, у вези члана 87. КЗ, окривљеном Рајку Пантелинцу је изречена мера безбедности одузимања предмета и то: једног револвера марке „...“ модела ..., серијског броја ..., као и четири метка „...“, једне пластичне кутије са натписом „...“ у којој се налази већи број таблета,

једне стаклене бочице са натписом „...“ у којој се налази већи број таблета, једног војног ашова са дрвеном дршком, једне дрвене бејзбол палице, једне пластичне кутије – дозне са механизмом за прекид вакума, једног даљинског управљача са натписом „...“, једног медицинског шприца, једне бритве, једног ножа са црвеним рукохватом, једне цевчице са зашиљеним врхом налик на шило, једних маказа са кривим сечивом и једних полицијских лисица са футролом и једне мање бритве.

Ставом 4. изреке првостепене пресуде, на основу члана 423. тачка 2. ЗКП, окривљени АА, ББ и ВВ, ослобођени су оптужбе да су извршили кривично дело удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 5. у вези става 4. у вези става 2. КЗ, док је ставом V изреке првостепене пресуде на основу члана 423. тачка 2. ЗКП, окривљени Рајко Пантелинац ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ, те је одлучено на основу члана 265. став 1. ЗКП да трошкови кривичног поступка у погледу кривичних дела за које је донета ослобађајућа пресуда падају на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Београду, Посебног одељења Кж1 По1 4/17 од 06.09.2017. године, усвојене су жалбе окривљеног Рајка Пантелинца лично и његовог браниоца, браниоца окривљеног Радована Галетина, окривљеног Рашка Мијаиловића лично и његовог браниоца, а и по службеној дужности у односу на окривљеног Перу Ђурића у смислу члана 451. став 2. тачка 1. ЗКП, првостепена пресуда је преиначена у погледу правне оцене дела у делу у коме су окривљени Рајко Пантелинац, Рашко Мијаиловић и Радован Галетин, оглашени кривим због кривичног дела тешко убиство у покушају у саизвршилаштву из члана 114. став 1. тачка 3. и 5. КЗ, као и у делу одлуке о кривичним санкцијама, које су изречене окривљенима првостепеном пресудом, тако да су окривљени Рајко Пантелинац, Рашко Мијаиловић и Радован Галетин оглашени кривим због кривичног дела тешко убиство у покушају у саизвршилаштву из члана 114. став 1. тачка 5. у вези члана 30. и члана 33. КЗ, за које кривично дело је окривљеном Рајку Пантелинцу утврђена казна затвора у трајању од десет година, а окривљенима Радовану Галетину и Рашку Мијаиловићу, казна затвора у трајању од по шест година, након чега је другостепени суд окривљеном Рајку Пантелинцу за кривично дело удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 5. у вези става 2. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим утврдио казну затвора у трајању од седам година, а за кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, задржао као правилно утврђену казну затвора у трајању од једне године и шест месеци, те је окривљеном Радовану Галетину, за кривично дело удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 5. у вези става 4. у вези става 2. КЗ за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, утврдио казну затвора у трајању од две године, те му сходно одредби члана 62. став 1. у вези члана 60. КЗ узео као утврђену казну затвора у трајању од две године на коју је осуђен пресудом Вишег суда у Београду, Посебног одељења К По1 90/12 од 04.04.2014. године, која је у односу на њега преиначена само у погледу одлуке о казни, пресудом Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 6/15 од 21.05.2015. године, а окривљеном Рашку Мијаиловићу за кривично дело удруживање ради вршења

кривичних дела из члана 346. став 5. у вези става 4. у вези става 2. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, утврдио казну затвора у трајању од једне године и на основу члана 48. и 50. КЗ за кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, задржао као правилно утврђену казну затвора у трајању од једне године и новчану казну у износу од 100.000,00 динара, па их је осудио и то: окривљеног Рајка Пантелинца на јединствену казну затвора у трајању од 11 година у коју му се у смислу члана 63. КЗ, урачунава време проведено у притвору од 30.05.2012. до 14.03.2016. године, као и време проведено на издржавању мере забране напуштања стана а која му је изречена решењем Вишег суда у Београду, Посебног одељења К По1 103/15 од 14.03.2016. године па надаље, окривљеног Радована Галетина на јединствену казну затвора у трајању од осам година, у коју му се на основу члана 63. КЗ урачунава време проведено у притвору од 30.05.2012. године до 03.04.2013. године и од 10.09.2015. године па надаље, као и време проведено на издржавању казне затвора по пресуди Вишег суда у Београду, Посебног одељења К По1 90/12 од 04.04.2014. године, која је у односу на њега преиначена само у погледу одлуке о казни пресудом Апелационог суда у Београду, Посебног одељења Кж1 По1 6/15 од 21.05.2015. године, сходно члану 62. КЗ, окривљеног Рашка Мијаиловића на јединствену казну затвора у трајању од седам година и шест месеци, у коју му се у смислу члана 63. КЗ урачунава време проведено у притвору од 30.05.2012. године до 04.04.2014. године и на новчану казну у износу од 100.000,00 динара, коју је окривљени дужан да плати у року од три месеца од дана правноснажности пресуде те је одређено да ће се иста уколико је окривљени не плати у наведеном року у смислу одредбе члана 51. КЗ заменити казном затвора тако што ће суд за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора и окривљеног Перу Ђурића за кривично дело удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 5. у вези члана 4. у вези става 2. КЗ за које је првостепеном пресудом оглашен кривим осудио на казну затвора у трајању од једне године у коју му се урачунава време проведено у притвору од 30.05.2012. године до 30.12.2012. године, док су жалбе окривљеног Рајка Пантелинца лично и његовог браниоца, браниоца окривљеног Радована Галетина, окривљеног Рашка Мијаиловића лично и његовог браниоца и окривљеног Пере Ђурића, лично и његовог браниоца у преосталом делу као и жалба Тужилаштва за организовани криминал одбијене као неосноване, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено су поднели:

-бранилац окривљеног Радована Галетина, адвокат Борислав Борковић, због повреде закона са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине и предмет врати другостепеном суду на поновно одлучивање;

-бранилац окривљеног Рашка Мијаиловића, адвокат Жељко Грбовић, због повреде одредаба Закона о кривичном поступку, са предлогом да се захтев усвоји и побијане пресуде преиначе, тако што ће окривљени Рашко Мијаиловић, бити ослобођен од оптужбе у односу на сва кривична дела или да се побијане пресуде

укину или само пресуда Апелационог суда у Београду и предмет врати на поновно суђење; и

-бранилац окривљеног Рајка Пантелинца, адвокат Владимир Христовић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 9) и тачка 11), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине другостепену пресуду и предмет врати Апелационом суду на поновно суђење или да побијане пресуде преиначи тако што ће окривљеног Рајка Пантелинца ослободити од оптужбе да је извршио кривична дела тешко убиство у покушају у саизвршилаштву и удруживање ради вршења кривичних дела за које је оглашен кривим наведеним пресудама.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Републичком јавном тужиоцу и сматрајући да присуство јавног тужиоца и бранилаца окривљених не би били од значаја за доношење одлуке, одржао седницу већа у смислу члана 490. ЗКП, на којој је размотрио списе предмета са пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених Радована Галетина и Рашка Мијаиловића су основани.

Основано се у захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених Радована Галетина и Рашка Мијаиловића истиче да је побијаном другостепеном пресудом повређен кривични закон из члана 439. тачка 2) ЗКП, на штету окривљених тиме што је у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе примењен закон који се није могао применити.

Из списка предмета произлази да је окривљенима Рајку Пантелинцу, Радовану Галетину и Рашку Мијаиловићу, измењеном оптужницом Тужиоца за организовани криминал Кто 12/12 од 11.02.2013. године и то ставом II диспозитива оптужног акта, стављено на терет да су „у периоду од 01.04.2011. до 30.05.2011. године способни да схвате значај својих дела и управљају својим поступцима са умишљајем, свесни да је њихово дело забрањено покушали да другог лише живота из користољубља притом са умишљајем довели у опасност живот још неког лица“ на начин описан у диспозитиву оптужнице, које радње су правно квалификоване као кривично дело тешко убиство у покушају из члана 114. став 1. тачка 3. и тачка 5. у вези члана 30. КЗ.

Првостепеном пресудом Вишег суда у Београду, Посебног одељења К По1 103/2015 од 14.03.2016. године, окривљени Рајко Пантелинац, Радован Галетин и Рашко Мијаиловић, оглашени су кривим због кривичног дела тешко убиство у покушају у саизвршилаштву из члана 114. став 1. тачка 3. и тачка 5. у вези члана 30. и члана 33. КЗ извршеног тако што су окривљени „у периоду од 01.04.2011. године до 31.05.2011. године заједно са окривљеним Живојином Тајковим према коме је кривични поступак раздвојен и који је у међувремену правноснажно осуђен, поступајући у оквиру плана деловања организоване криминалне групе коју је створио окривљени Рајко Пантелинац, а чији припадници су постали окривљени Живојин Тајков, Рашко Мијаиловић и Радован Галетин, способни да схвате значај свога дела и

управљају својим поступцима, са директним умишљајем, свесни да је њихово дело забрањено покушали да другог лише живота из користољубља, и притом са директним умишљајем довели у опасност живот још неког лица“, на начин описан у ставу II изреке побијане првостепене пресуде.

Одлучујући о изјављеним жалбама против првостепене пресуде Апелациони суд у Београду је након одржаног претреса донео побијану другостепену пресуду којом је усвајањем жалби окривљеног Рајка Пантелинца лично и његовог браниоца, браниоца окривљеног Радована Галетина, окривљеног Рашка Мијаиловића лично и његовог браниоца и по службеној дужности у односу на окривљеног Перу Ђурића, преиначио првостепену пресуду у погледу правне оцене дела у делу у коме су окривљени Рајко Пантелинац, Рашко Мијаиловић и Радован Галетин оглашени кривим због извршења кривичног дела тешко убиство у покушају у саизвршилаштву из члана 114. став 1. тачка 3. и 5. КЗ у вези са чланом 30. и чланом 33. КЗ као и у делу одлуке о кривичним санкцијама које су изречене окривљенима првостепеном пресудом, тако што је окривљеног Рајка Пантелинца, Рашка Мијаиловића и Радована Галетина, огласио кривим да су извршили кривично дело тешко убиство у покушају у саизвршилаштву из члана 114. став 1. тачка 5. КЗ у вези члана 30. и члана 33. КЗ, извршеног тако што су „у периоду од 01.04.2011. до 31.05.2011. године заједно са окривљеним Живојином Тајковим, према коме је кривични поступак раздвојен и у међувремену правноснажно осуђен, поступајући у оквиру плана деловања организоване криминалне групе коју је створио Рајко Пантелинац, чији припадници су постали окривљени Живојин Тајков, Рашко Мијаиловић и Радован Галетин, способни да схвате значај својих дела и управљају својим поступцима, при чему је Пантелинац са директним умишљајем, свестан да је његово дело забрањено, а окривљени Рашко Мијаиловић и Радован Галетин са евентуалним умишљајем, свесни да могу учинити дело, па су на то пристали, покушали да другог лише живота из користољубља, на начин описан у ставу II изреке другостепене пресуде. Другостепени суд је у образложењу своје пресуде (страна 27, став I и II) навео да је подводећи утврђено чињенично стање, ближе описано у ставу II пресуде, под правну норму нашао да су окривљени извршили кривично дело тешко убиство у покушају у саизвршилаштву из члана 114. став 1. тачка 5. КЗ у вези члана 30. КЗ и члана 33. КЗ, и да је ценећи психички однос окривљених према извршеном кривичном делу, односно субјективно обележје предметног кривичног дела, нашао да је окривљени Рајко Пантелинац поступао са директним умишљајем свестан свога дела и хтео његово извршење, док су окривљени Радован Галетин и Рајко Мијаиловић, поступали са евентуалним умишљајем, свесни да могу да изврше кривично дело, па су на то пристали.

Међутим, Врховни касациони суд налази да је другостепени суд поступајући на наведени начин повредио кривични закон из члана 439. тачка 2) ЗКП, на штету окривљених Радована Галетина и Рашка Мијаиловића.

Наиме, кривично дело тешко убиство инкриминисано је чланом 114. КЗ, а тачком 5. овог члана су прописани облици тешког убиства који су квалификовани посебном побудом извршења – користољубље, ради извршења или прикривања другог кривичног дела, из безобзирне освете или из других ниских побуда. У

конкретном случају окривљени Радован Галетина и Рашко Мијаиловић, другостепеном пресудом су оглашени кривим да су извршили кривично дело тешког убиства из користољубља у покушају које постоји када се лишавање живота неког лица врши у намери да се на тај начин за себе или другог прибави нека материјална корист. У правној теорији и судској пракси општеприхваћен је став да се сва убиства квалификована посебном побудом извршења, па тако и убиство из користољубља, могу извршити само са директним умишљајем који поред обележја основног облика убиства мора да обухвата и квалификаторну околност.

Из изнетог произлази да правна квалификација кривичног дела према одредби члана 114. тачка 5. КЗ искључује евентуални умишљај као облик кривице код извршиоца тог кривичног дела.

Следствено изнетом, Врховни касациони суд налази да су основани наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Радована Галетина и Рашка Мијаиловића да је код правне оцене радњи окривљених као кривичног дела покушај тешког убиства из члана 114. тачка 5) у вези члана 30. и члана 33. КЗ, погрешан став другостепеног суда да су окривљени кривично дело извршили са евентуалним умишљајем.

Самим тим се захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених Радована Галетина и Рашка Мијаиловића, основно указује да је другостепеном пресудом на кривично дело које је предмет оптужбе примењен закон који се није могао применити, односно да су радње ових окривљених описане у изреци другостепене пресуде погрешно правно квалификоване и да је тиме на штету ових окривљених повређен кривични закон из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је усвојио захтев за заштиту законитости бранилаца окривљених Радована Галетина и Рашка Мијаиловића и укинуо пресуду Апелационог суда у Београду, Посебног одељења Кж1 По1 4/17 од 06.09.2017. године у целости, јер се делови пресуде који се односе само на окривљене Радована Галетина и Рашка Мијаиловића нису могли издвојити без штете за правилно пресуђење, и предмет вратио другостепеном суду на поновно одлучивање.

У поновном поступку, другостепени суд ће отклонити повреде закона на које је указано овом пресудом и након тога донети правилну и на закону засновану одлуку.

Имајући у виду да је другостепена пресуда укинута због повреде закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, то се, по оцени овога суда остале истакнуте повреде закона у поднетим захтевима за заштиту законитости, показују беспредметним.

Из изнетих разлога, на основу члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар – саветник
Весна Веселиновић,с.р.

Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић